

**UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU**

Wydział Nauk Ekonomicznych
i Zarządzania

MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA PARTNERSTW TERYTORIALNYCH (LGD) DO ZWIĘKSZENIA ZAANGAŻOWANIA SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH W PROCES TRANSFORMACJI ENERGETYCZNEJ

Maria Kola-Bezka

Toruń, 28-29.06.2022

PLAN PREZENTACJI

- IDEA RLKS
- ZNACZENIE LOKALNYCH GRUP DZIAŁANIA DLA LOKALNYCH SPOŁECZNOŚCI
- CEL I METODYKA BADANIA
- WYNIKI BADANIA
- WNIOSKI

IDEA RLKS

- **Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)** jest instrumentem polityki spójności, który umożliwia społecznościom lokalnym inicjowanie i realizację w sposób partycypacyjny działań rozwojowych, poprzez powołanie Lokalnych Grup Działania oraz opracowanie i realizację Lokalnych Strategii Rozwoju.
- Istotą RLKS są **Lokalne Grupy Działania (LGD)** - partnerstwa terytorialne tworzone przez przedstawicieli sektorów: publicznego, prywatnego, społecznego oraz mieszkańców, którzy wspólnie ustalają (w **Lokalnych Strategiach Rozwoju; LSR**), a następnie realizują cele polityki rozwoju lokalnego (Derkzen, Boch 2009; Shortall, Shucksmith 2001).
- RLKS jest narzędziem umożliwiającym lokalnym społecznościom **reagowanie na zmiany** związane z występowaniem takich problemów, jak m.in.: bezrobocie, ubóstwo, zły stan zdrowia, wykluczenie społeczne (Murray, Dunn 1995; Ashby, Midmore 1996; Day 1998; Marsden, Murdoch 1998; Ward, McNicholas 1998; Herbert-Cheshire 2000; Sharp et al. 2002).
- RLKS umożliwia lokalnym społecznościom przejęcie większej kontroli nad sprawami lokalnymi poprzez **`oddolne podejście do rozwoju`** ('bottom-up' development approach), które angażuje lokalną ludność w jego planowanie.

ZNACZENIE LOKALNYCH GRUP DZIAŁANIA DLA LOKALNYCH SPOŁECZNOŚCI

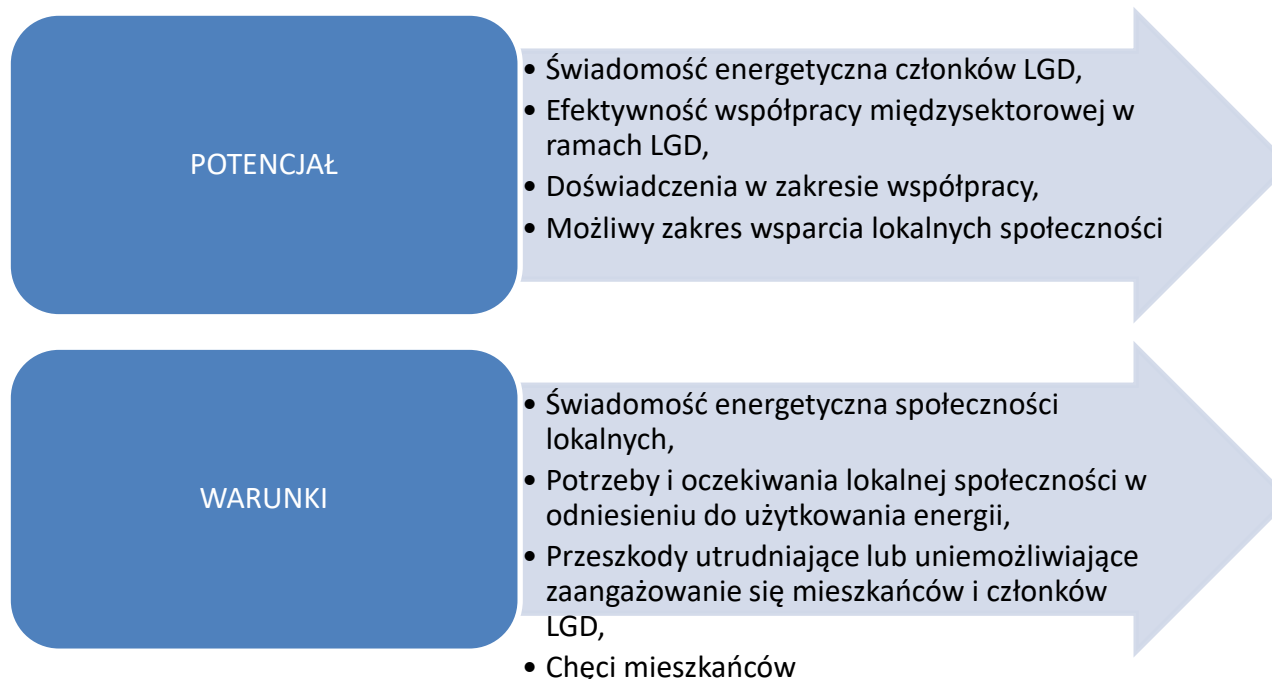
Badania nad partnerstwami terytorialnymi dowodzą, że są one dla lokalnych społeczności:

- dobrami uniwersalnymi (Scott 2012);
- instytucjami zapewniającymi efekt synergii (Roberts 2003);
- elastycznymi narzędziami:
  - zarządzania zmianą (Rosenau 2000),
  - zmniejszania niepewności (Stoker 1998);
  - usprawniającymi koordynację działań rozwojowych (Davidson, Lockwood 2008);
  - redukowania nierówności (Osbourne et al. 2006; Shucksmith 2000);
  - zarządzania konfliktem (Prins 2005);
  - promowania zrównoważonego rozwoju (Ray 2000; Moseley 2003);
  - poprawy wzajemnego zrozumienia i uczenia się (Greer 2001, Bull et al. 2008; Bovaird 2004);
  - zwiększania stopnia uczestnictwa/zaangażowania w sprawy lokalne (Reinicke 1999; Reinicke, Deng 2000);
  - kreowania nowych płaszczyzn porozumienia i władzy (Derkzen et al. 2008);
  - ułatwiania wspólnej pracy (Esparcia 2000; Ray 2000),
  - promowania włączenia społecznego i przeciwdziałania wykluczeniu (Lowndes, Sullivan 2004).

CEL I METODYKA BADANIA

- Cel badania: weryfikacja możliwości wykorzystania potencjału partnerstw terytorialnych do zwiększenia zaangażowania członków społeczności lokalnych w proces transformacji energetycznej.

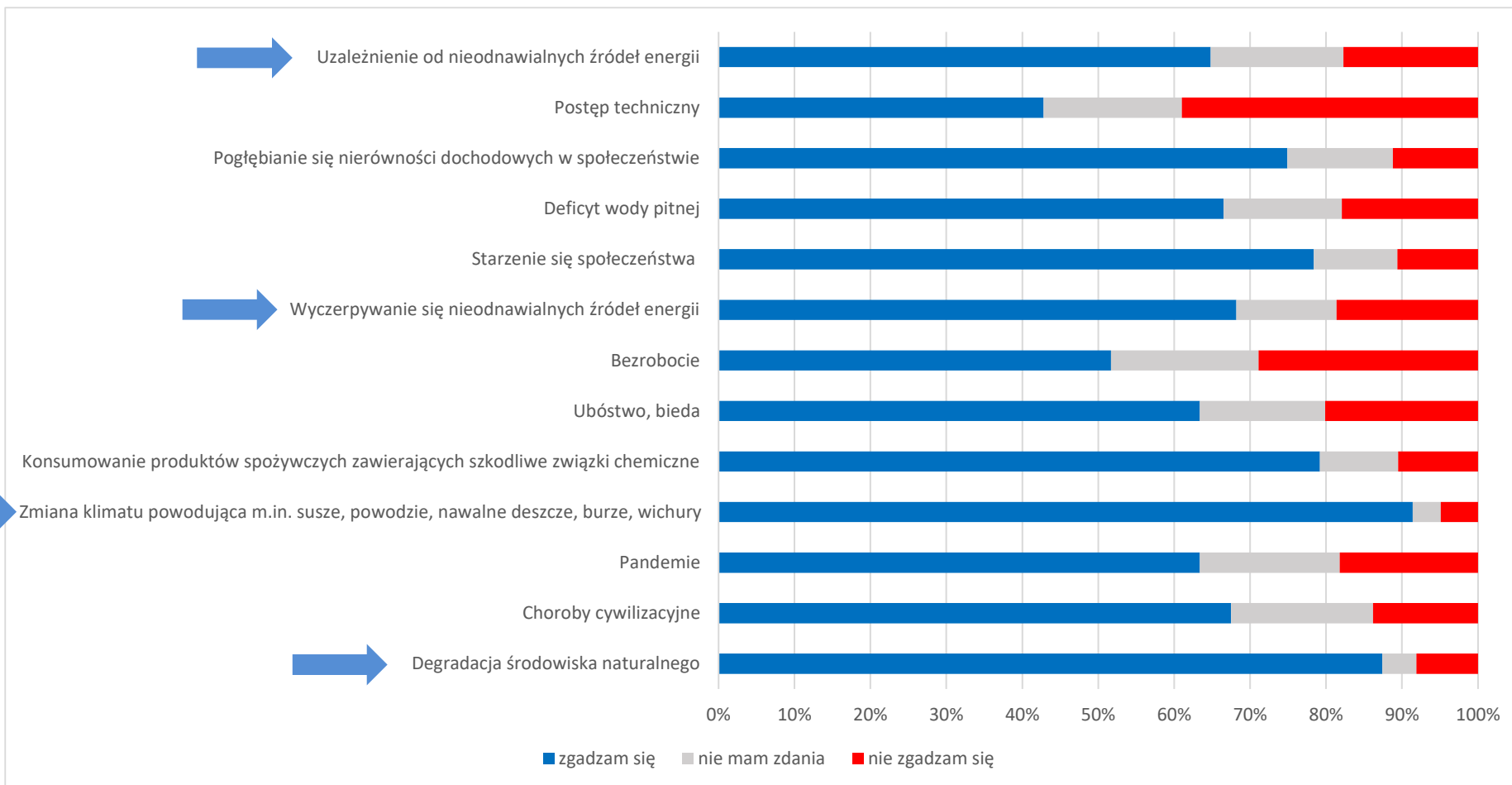

- Metoda: ankieta on-line.
- Badaniem objęto wszystkie LGD działające w UE i Wielkiej Brytanii (3136 podmiotów), w tym 324 w Polsce. Uzyskano 427 odpowiedzi (prawidłowo wypełnionych kwestionariuszy ankietowych), w tym 107 od polskich LGD.
- Zakres czasowy badania: 01.2022-02.2022.

WYNIKI BADANIA

Wykres 1.

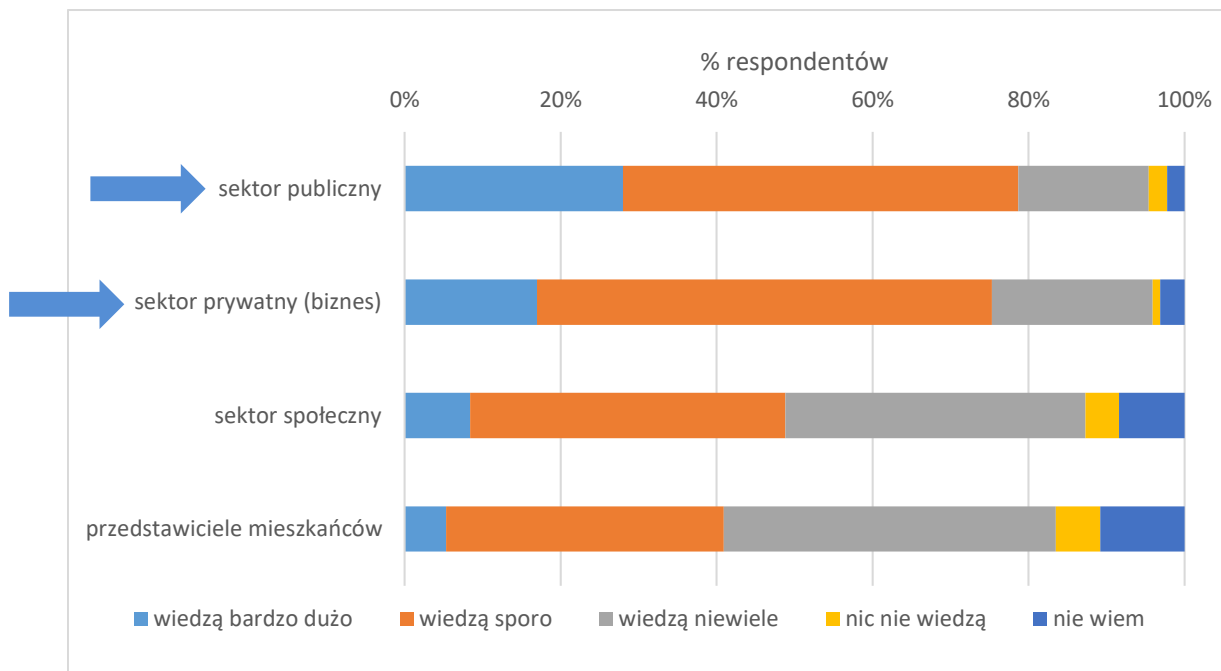
W jakim stopniu się Państwo zgadzacie lub nie zgadzacie, że poniższe zjawiska towarzyszące rozwojowi cywilizacyjnemu stanowią największe zagrożenie dla lokalnej społeczności w perspektywie najbliższych 20-30 lat

WYNIKI BADANIA

Wykres 2.

Jak oceniają Państwo wiedzę członków Waszej Lokalnej Grupy Działania dotyczącą problemów związanych z transformacją energetyczną, w szczególności wiedzę dotyczącą oszczędzania energii, konsumowania energii, efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii, inteligentnej konsumpcji energii?

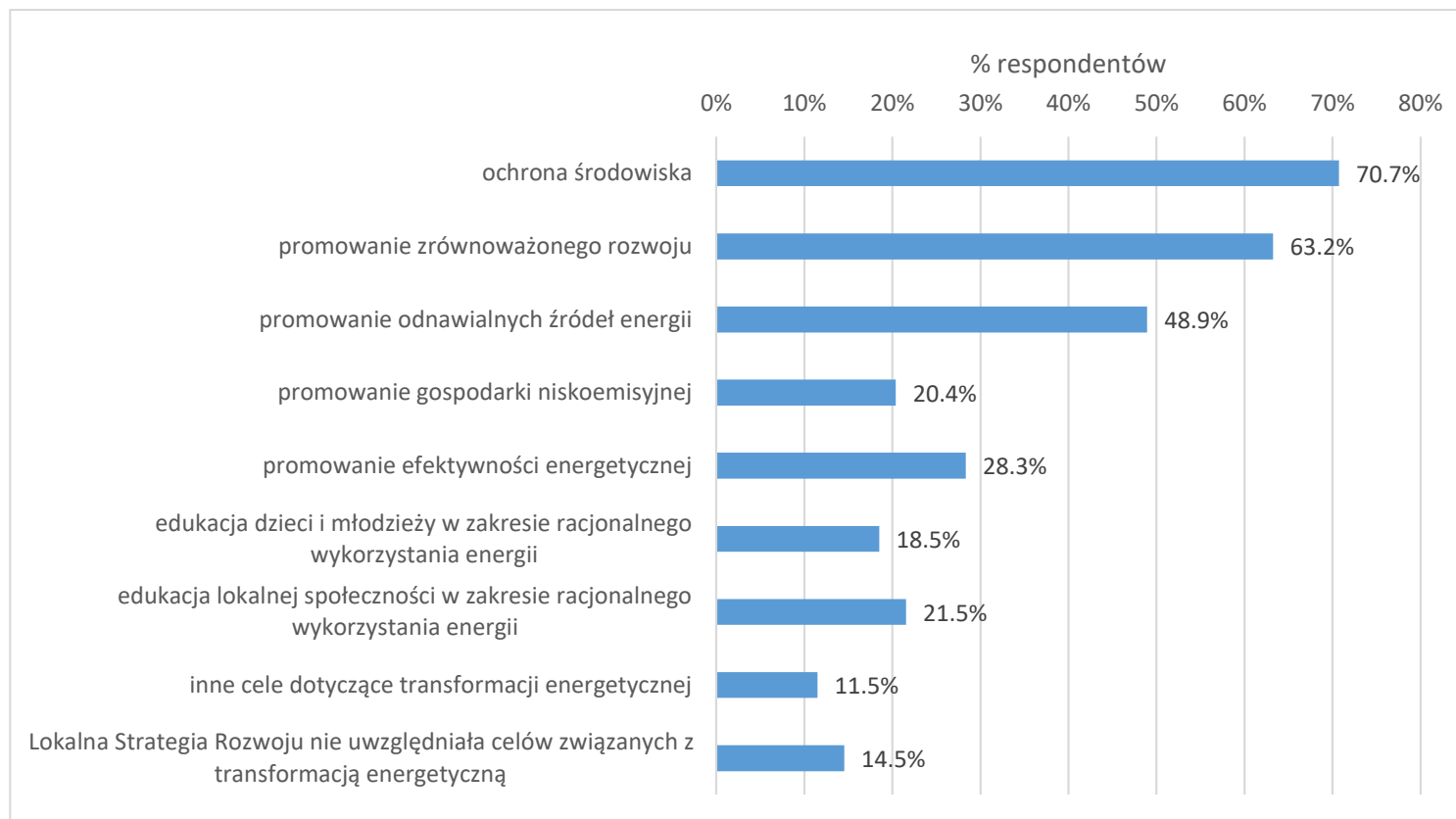

WYNIKI BADANIA

Wykres 3.

Które z poniższych celów związanych z transformacją energetyczną były uwzględnione w Lokalnej Strategii Rozwoju finansowanej z Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych na lata 2014-2020 (można było wskazać więcej niż 1 odpowiedź)

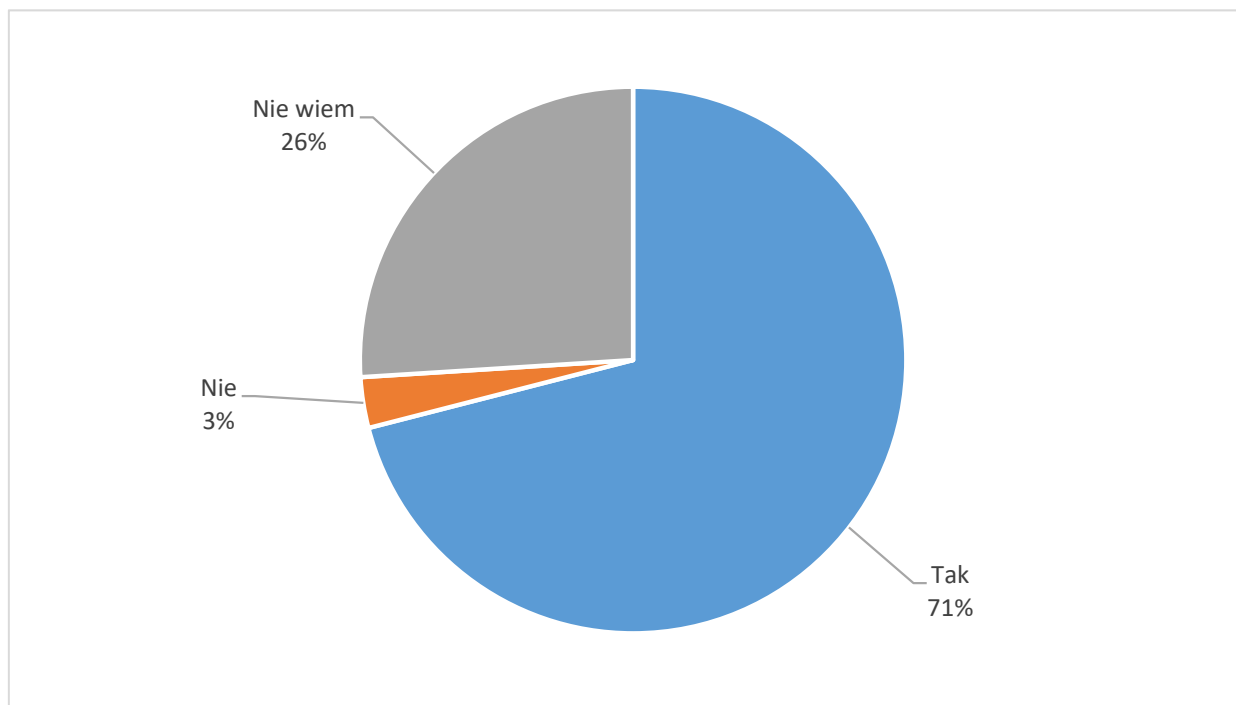

WYNIKI BADANIA

Wykres 4.

Czy w Lokalnej Strategii Rozwoju finansowanej z Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych na lata 2021-2027 planujecie Państwo uwzględnić priorytety energetyczne (związane z oszczędzaniem energii, inteligentną konsumpcją energii, efektywnością energetyczną, wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii)?

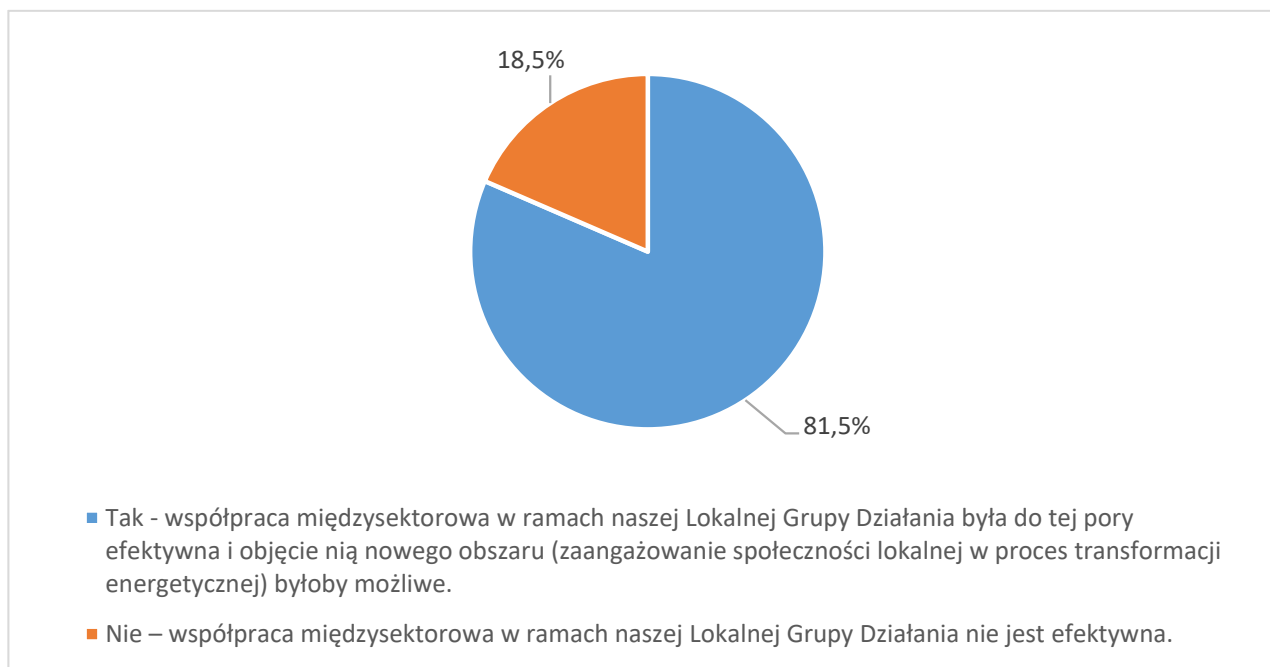

WYNIKI BADANIA

Wykres 5.

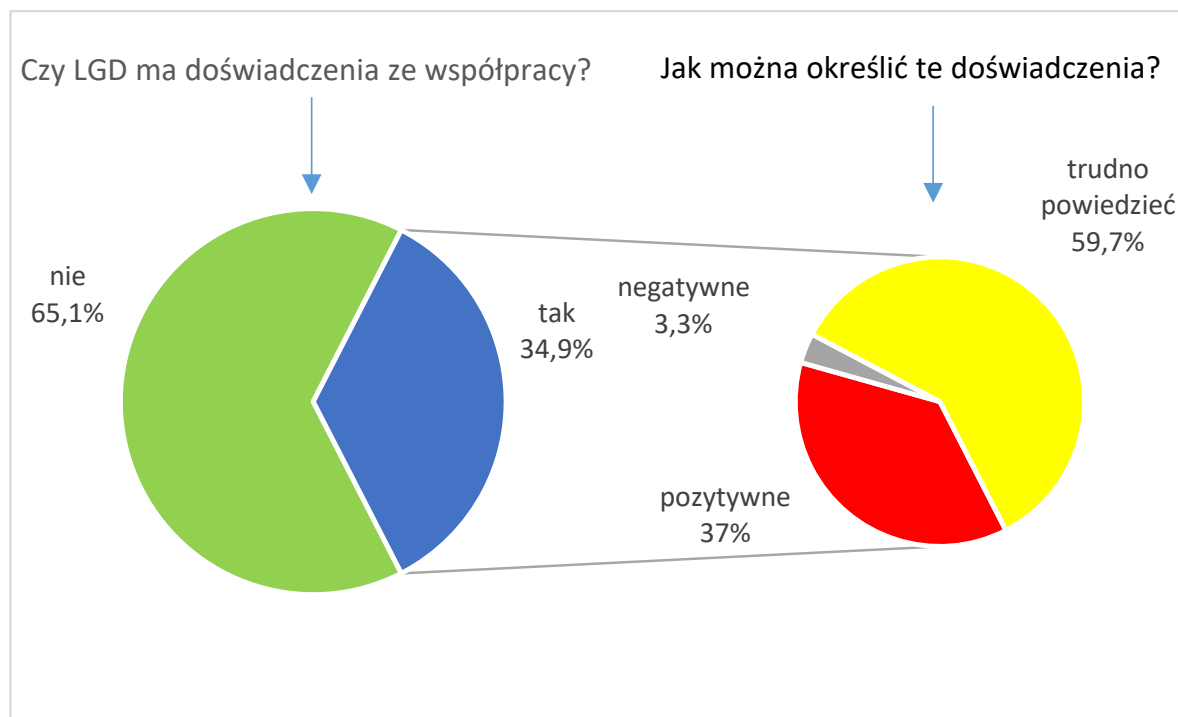
Czy ze względu na poziom efektywności współpracy międzysektorowej w ramach LGD mogłaby ona aktywnie uczestniczyć w angażowaniu społeczności lokalnej w szeroko rozumianą transformację energetyczną?

WYNIKI BADANIA

Wykres 6.

Czy LGD ma doświadczenia ze współpracy z samorządem lokalnym oraz innymi organizacjami publicznymi, społecznymi i biznesowymi dotyczącej problemu oszczędzania energii, inteligentnej konsumpcji energii, efektywności energetycznej, wykorzystania odnawialnych źródeł energii?

WYNIKI BADANIA

Schemat 1.

Przedmiot i skala współpracy oraz partnerzy LAGs w przedsięwzięciach dotyczących energy conservation, smart energy consumption, energy effectiveness, using renewable energy sources (n=141)

PARTNERZY

- władze lokalne (władze gminy, miasta)
- przedsiębiorcy
- instytucje naukowe
- fundacje środowiskowe
- dostawcy energii
- inne LGD

SKALA WSPÓLPRACY

- obszar działania LGD
- ponadregionalna
- międzynarodowa

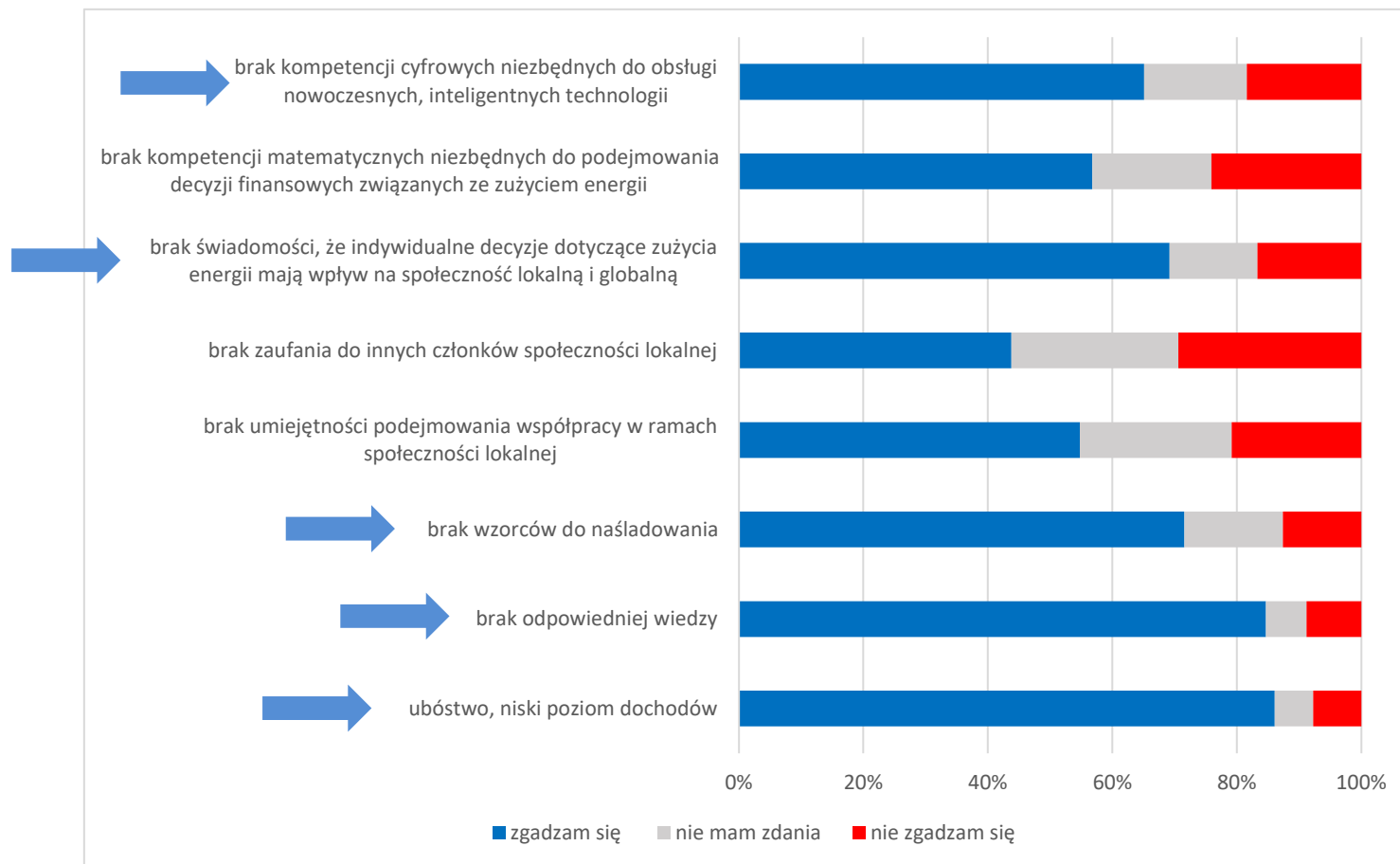
PRZEDMIOT WSPÓLPRACY

- szkolenia nt. efektywności energetycznej i zrównoważonego stylu życia
- promocja odnawialnych źródeł energii *
- promocja efektywności energetycznej *
- edukacja i szkolenia (dla dzieci, młodzieży, seniorów, mieszkańców, nauczycieli) *
- promowanie powstawania local energy communities *
- wymiana wiedzy
- dzielenie się dobrymi praktykami
- wsparcie informacyjne

WYNIKI BADANIA

Wykres 7.

W jakim stopniu zgadzacie się Państwo lub nie zgadzacie się, że poniższe czynniki utrudniają lub uniemożliwiają zaangażowanie się członków społeczności lokalnej w proces transformacji energetycznej (w szczególności w oszczędzanie energii, wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, zwiększenie efektywności energetycznej, inteligentną konsumpcję energii)?

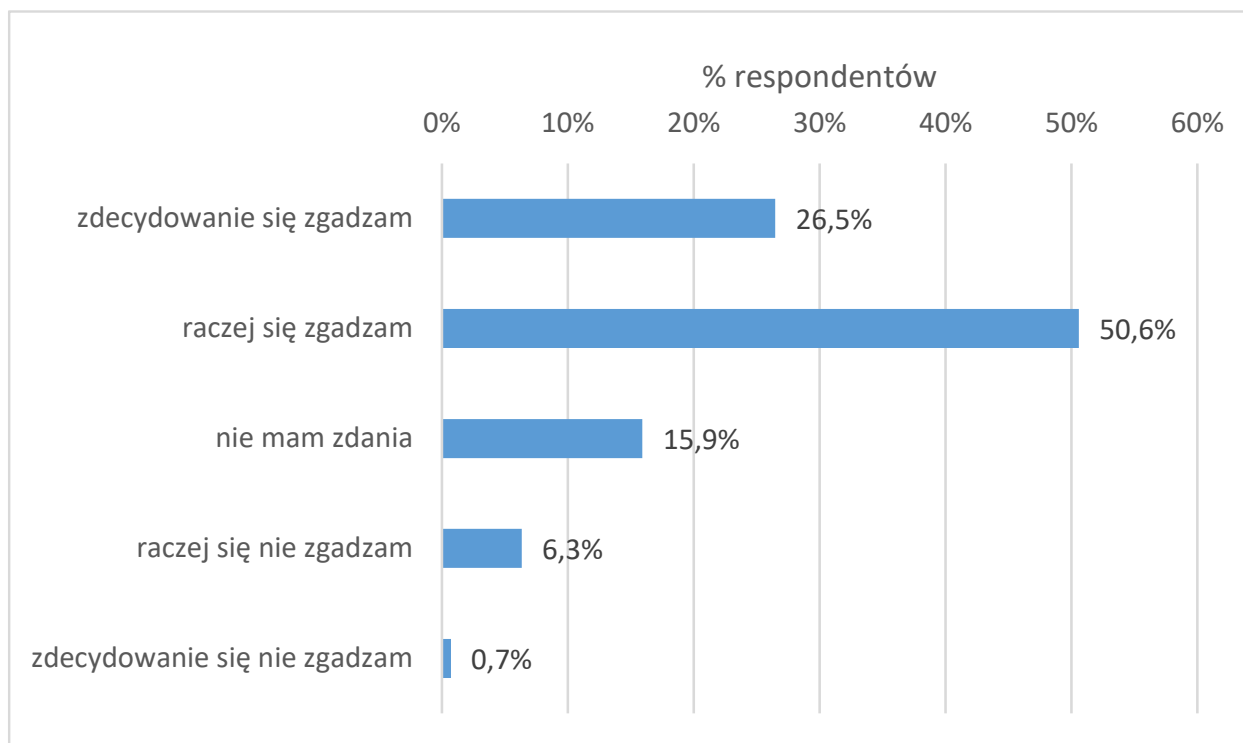

WYNIKI BADANIA

Wykres 8.

W jakim stopniu się Państwo zgadzacie lub nie zgadzacie, że członkowie lokalnej społeczności byłiby, o ile jeszcze tego nie robią, zainteresowani produkcją energii na własne potrzeby, aby stać się częściowo lub całkowicie samowystarczalnymi w tym zakresie w perspektywie najbliższych 10 lat?

WNIOSKI

- Badania prowadzone na świecie dowodzą, że lokalne partnerstwa terytorialne są predysponowane do wspierania lokalnych społeczności w zmaganiach z różnymi ograniczeniami, barierami i wyzwaniami.
- Wyniki przeprowadzonego badania wskazują, że LGD dysponują potencjałem, który mógłby być wykorzystany do zwiększenia zaangażowania społeczności lokalnych w proces transformacji energetycznej i działają w warunkach, które temu sprzyjają.
- Aby potencjał LGD mógł być w pełni wykorzystany, powinien być wzmocniony (wsparcie ze strony władz regionalnych, instytucji szczebla centralnego, organizacji ponadnarodowych w postaci skierowanych do nich działań edukacyjnych i szkoleniowych pozwalających podnieść poziom 'kompetencji energetycznych' ich członków i zwiększyć ich zdolności podejmowania efektywnej współpracy z innymi podmiotami).
- Chcąc wzmocnić możliwości LGD w zakresie wspierania lokalnych społeczności należałoby zapewnić źródła finansowania realizowanych przez nie działań 'proklimatycznych' i wprowadzić regulacje prawne dające LGD elastyczność w zakresie wyboru formy i zakresu wsparcia społeczności lokalnych w zależności od specyficznych potrzeb i dotychczasowego poziomu zaangażowania członków tych społeczności w procesy transformacji energetycznej.

Dziękuję za uwagę!